

POZDNÍ JAZZOVÉ OHLÉDNUTÍ – JAZZFEST BRNO 2006

Petr W. Vaněk

Než se v hlavě vyklube z bouře hudebních zážitků těch několik, které je možné vypreparovat a poodhalit aspoň částečně jejich identitu, uplyne přeci jen nějaký ten čas. I když u již pátého svátku jazzu v Brně by snad každý koncertní kousek stál za hlubší pozorování a následné klidné rozjímání nad tím jaké to ve skutečnosti bylo, stal se výběr a občasné využívání odpočinkových časů v dostatečně našlápnutém programu jednoduše poznanou nutností.

Tak tedy tentokrát pětka měla svých pět dní. Každý z těchto pěti dní v sobě ukrýval trojlístek jazzového hodokvasu a veselí. Ano, osvědčený způsob servírování menu o dvou chodech. Což nebylo nic jiného než dvě pořádné dávky jazzu na několik způsobů v podání ostřílených muzikantů na hlavním koncertním pódiu. Tato vydatná sousta, tedy kdo ještě vydržel, byla dochucena zákuskem v podobě jamsessionů, které ačkoliv probíhaly v pozdních hodinách, nebraly na již nabrané rychlosti z předchozího. Naopak ubíhaly zběsilým tempem blíže k ránu a jeho procitání.

Pro začátek zvolila dramaturgie festivalu náročnější jazzový dýchánek. Onen páteční večer zahájil slovinský tenor saxofonista **Jure Pukl** s vydatnou podporou **Ondreje Krajňáka** a jeho Tria. Svými imaginacemi a ryzími kompozičními hrátkami zafungovali jako spolehlivý spouštěcí mechanismus pro snad ještě náročnější podání jazzu a hudby budoucnosti. Což je jeden se slyšitelných stigmat amerického kytaristy **Kurta Rosenwinkela**. Ten přijel společně se svou **Group** a novým albem *Deep Song* do našich nejen jazzových vod poprvé. Jeho vize hudby do jisté míry potvrdila, kam se budou ubírat další jazzové kroky. Tedy vše ve znamení žánrové přesahovosti a stoprocentního přelévání jednotlivých hudebních vlivů bez náznaků jakéhokoliv omezení. Zadumaná a harmonicky vytříbená Rosenwinkelova kytara působila ve spojení s nekompromisní muzikálností ostatních členů kapely dosti sofistikovaně. Zvláště vydatná a k tomu ještě vydařená byla podpora afroamerického tenor saxofonisty **Marka Turnera**. S ním vytvořil Rosenwinkel jednolitý zvukový prostor vyzářující spontánností a inspiračním šarmem. Dost chutí na prodloužený večer v podání zmiňovaného zákusku...

Po němž jsme se rovnýma nohama ocitli v dalším dni, tedy večeru. Jako první chod nám byla naservírována skatující dáma pražské jazzové scény **Miriam Bayle** (rodačky z Liptovského Mikuláše), ale také zcela v osidlech nápaditého instrumentálního klokotání jejího bandu. Bayle nebyla v Brně poprvé. A na festivalu tohoto ražení už vůbec ne. Svým vokálem stačila ozdobit festivalové pódium již v prvních dvou ročnících. Tentokrát se tato temperamentní česko-slovenská zpěvačka obklopila osvědčenými týmovými hráči. Vždyť saxofonovou hru **Radka Zapadla**, kontrabas **Petra Dvorského** nebo bicí **Badyho Zbořila** není nutné představovat. Každý, kdo tyto pány v jakékoliv sestavě již slyšel, ví své. Ani nyní ve společnosti vokálu **Miriam Bayle** nenechali nikoho na pochybách. Již první rytmy daly odtušit, že příštích několik hudebních chvil strávíme ve světě klasických jazzových standardů, balad, latiny, swingu a také již proklamovaného umění skatu. Skočné záležitosti střídaly ty zasněnější kousky, plné emotivního kontextu a hudební hravosti. Obzvláště vypečené pak byly okamžiky pomyslných duetů vokál-nástroj, kde se jednoznačně zpěv stal dalším „hudebním nástrojem“ tohoto společenstva. Ještě o přestávce bylo v uších slyšet lehce plíživé swingování. Po něm nám nechal nakouknout do svého kulinářského umění, možná to na těchto řádcích bude zavánět lobismem, opět tenor saxofonista. Nyní to byla dvojnásobná dávka, a to mainstreamová legenda **Scott Hamilton** společně s polským saxofonistou **Piotrem Cieslikowskim**. O nic méně hutně neznělo ani slovenské **Nothing But Trio**, s nímž společně vystoupili. I když v muzicírování těchto saxofonistů, byla čitelná inspirace pánů **Coltrana**, **Lestera Younga**, **Ch. Parkera** etc. Živost a osobitost s jakou přistupovali k jednotlivým baladickým, bluesovým a jiným tématům dala odtušit, že nejde vždy o standardy v pevně zakotveném podání, nýbrž o dosti košaté a nápadité invence, plné vlastní erudice a hráčské obratnosti.

Následující jamování pak už bylo jen správně načasovaným okamžikem pro dobré strávení takovýchto kousků.

Abych dostal své upřímnosti, den třetí byl pro mne odpočinkový. Ale pokud jsem mohl vyčíst s programu, byl večerem pro „společnost“. Byl také tím, který přenesl dění JazzFestu z prostor Semilassa na pódia Městského divadla Brno.

Z pomalého usínání právě na těchto stránkách programu, mne vytrhla nabídka menu dne čtvrtého. Zvláště působící symbiosa moderního, emotivního jazzu v podání Vertiga Quintetu a smršťí až orkánem naplněný drive Avishaie Cohena a jeho Tria. **Vertigo Quintet** ohromil svou hravostí a kompoziční vyvážeností. Baladické ságy střídaly výbušné nástrojové eskapády. Krom jasných záležitostí z jejich loňského debutového alba přišly i zaručené novinky, jenž podráždily nejednu chuťovou buňku stejně vydatně jako osvědčené a známé skladby. Ty uplynuly místy nepostřehnutelnou rychlostí a už tu byl kontrabasista **Avishai Cohen** (Izraelec žijící v New Yorku, muž kterého si „všiml“ Chick Corea a muzikant, jenž se těší oblibě kritiků časopisu Down Beat), jehož umění by bylo možné charakterizovat jako temperamentní/nápaditá/hutně šlapající a neotřepaná/prachu prostá muziku. Avishai a jeho boys (Sam Barsh-klavír, Mark Giuliana-bicí) rozehrál od samého počátku strhující hudební show. Skrze trojici hráčů, jimž nechyběla přirozená hráčská preciznost a erudovanost, k našim uším proudily povedené rytmické a melodické kousky. Ty se svižně klubaly ze záludných koutů autorské invence až k jednoznačně stavěným skladbám plným jednoduchého drivu, a to s všudypřítomným puncem žánrové všehochuti a široké instrumentální barevnosti. Tedy skladby improvizace a kombinačně pevně postavené na jasné muzikantské představě a nekonečné inspiraci hudbou Středního východu, východní Evropy, latinské Ameriky včetně zřetelných vlivů vážnohudebních, funkových, jazzrockových a jiných. Vůbec nebylo divu, že jej nikdo v sále nechtěl pustit z pódia.

... a byl tu den pátý. Poslední. Jazzové radovánky završily své putování v klubu Fléda. Uvolněnější prostor a nálada svádějící nejen k lelkování, ale i k pohybu v rytmech valících se od hlavních aktérů na pódium. Prvním chodem onoho posledního večera byl newyorský saxofonista **Michael Marcus** společně se svým quartetem, které bylo pro tentokrát možné zastihnout bez trumpetisty Teda Danielse. I tak byly improvizace a kotrmelce a avantgardně znějící skladby překvapivě burácivé a odzbrojující. Rytmika zahušťovala už tak zběsilý spád saxofonistova muzicírování a v konečném důsledku zvýšila v plně zaplněném sále teplotu na bod varu. V tomto rozpoložení, nás zastihla i francouzská partička **Wise**. Na první poslech jste měli dojem, že opět na Flédu zavítal trumpetový mág Erik Truffaz. V tomto případě není zmíněná kapela daleko od silné inspirace a vlivu právě tohoto pána. Na další poslech si uvědomíte skutečnost, že je to opravdu někdo jiný. Někdo, kdo má laťku invence a inspirace položenou jinak a jinde. Ale zpět. Elektro-jazz, fusion, drum'n'basse, hip-hop či neutuchající hemžení elektronických smyček a samplovaných zvuků v podání Wise znělo dohromady s do popředí vypíchnutou dechařinou Guillaumea Ponceleta jako nezastavitelný vodopád hudebních experimentů, improvizací a energických aranží. Co dodat. Právě Wise potvrdilo onu přesahovost, která se nesla celým letošním ročníkem JazzFestu Brno. Někdy se mohlo zdát, že příliš saxofonů s přívlastkem tenorový je až moc, ale o to přeci vůbec nešlo. Šlo o hudbu a především o jazz v jeho tisíce a více podobách.